

Literatura:

Ban, T. A., 2001: *Pharmacotherapy of mental illness--a historical analysis. Progress in neuro-psychopharmacology & biological psychiatry*, 25 (4): 709-727. Citirano 2. septembra 2017, dosegljivo na: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/11383974>.

Burns, T., 2006: *Psychiatry: A very short introduction. Oxford: Oxford University Press.*

Freeman, H., 2006: *200 years of English psychiatry, Fortschritte der Neurologie-Psychiatrie*, 320-306. Citirano 30. avgusta 2017, dosegljivo na: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/8804983>.

Ebers Papyrus. *New world encyclopedia. New world encyclopedia contributors*, 20. april 2011. Citirano 21. avgusta 2017, dosegljivo na: http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Ebers_Papyrus.

O'Donnell, D., 2012: *The Locked Ward: Memoirs of a Psychiatric Orderly. Random House UK.*

Reaume G., 2002: *Lunatic to patient to person: nomenclature in psychiatric history and the influence of patients' activism in North America. International Journal of Law and Psychiatry*, 25 (4): 405-26. Citirano 27. avgusta 2017, dosegljivo na: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160252702001309/first-page-pdf>.

Shorter, E., 1996: *A History of Psychiatry: From the Era of the Asylum to the Age of Prozac. Hoboken, New Jersey, ZDA: John Wiley&Sons.*

Weiner, D. B., 1992: *Philippe Pinel's »Memoir on Madness« of December 11, 1794: a fundamental text of modern psychiatry. American Journal of Psychiatry*, 149 (6): 725-732. Citirano 27. avgusta 2017.

Anamarija Hribar, rojena leta 1996, je pred vpisom na medicinsko fakulteto obiskovala Škofjjsko klasično gimnazijo. Že od nekdaj sta jo zanimala psihiatrija in njen razvoj, saj gre za vejo medicine, ki je še posebej močno povezana s svojo zgodovino. Proste trenutke rada preživlja v družbi družine in psa. Rada pa tudi riše, bere ali obišče kakšno predstavo.

Metulj lastovičar na poštnih znamkah – z eno napako • Narava na znamkah

Metulj lastovičar na poštnih znamkah – z eno napako

Jurij Kurillo

Podobe živali so na poštnih znamkah vseh držav po svetu zelo priljubljen motiv. Med njimi se pojavljajo tudi različne žuželke in še posebej metulji, ki zaradi svoje barvitosti še posebej privlačijo zbiratelje, kakršen je avtor tega prispevka. Iz množice tovrstnih motivov sem izbral znamke devetih držav, od Evrope prek Afrike do Azije, na katerih je upodobljen eden najlepših metuljev, lastovičar (*Papilio machaon* L.). Vse znamke seveda nosijo v svojem jeziku napis svoje države.

Prva slika lastovičarja je v seriji znamk metuljev nekdanje **Zveze sovjetskih socialističnih republik**. Takratna največja država na svetu je obsegala pred svojim razpadom

leta 1990 domala 22,5 milijona kvadratnih kilometrov in imela 238 milijonov prebivalcev. Na znamki za 5 kopejk z letnico 1987 je narisana lastovičar s povsem razprtimi krili. Ob strani je znanstveno ime metulja, na

dnu pa rusko ime *Mahaon*.

Znamko z enakim motivom je izdala še ena zanimiva evropska država, **Slovaška**. Ta je bila do leta 1993 del Češkoslovaške socialistične republike. Danes ima skoraj 5,5 milijona prebivalcev in je velika 49.000 kvadratnih kilometrov. Lastovičar je upodobljen v bloku, skupaj s petimi drugimi metulji (mali spreminjevalček, dnevni pavlinček, koprivar, admiral in petelinček), tega pa se drži še velika znamka z dodatnimi sedmimi dnevniki. Ti so videti v bolj živih pozah kot prejšnja skupina. Lastovičar ima na znamki za 25 čeških kron napisano znanstveno in domače

ime: *Vidlochvost fenyklový*.

Tudi naša soseda **Madžarska** ima na znamki metulja lastovičarja. Država z nekaj več kot 10 milijoni prebivalcev obsega 93.000 kvadratnih kilometrov. Na znamki za 20 forintov z letnico 1959 je znanstveno ime metulja. V ozadju je narisana neka kobul-

nica kot hranilna rastlina njegove gosence. Še ena evropska znamka s tem motivom je iz **Belgije**, članice Evropske unije. Belgija je velika 30.582 kvadratnih kilometrov in ima 11,35 milijona prebivalcev. Na njej je običajna podoba razpetega metulja brez označbe vrste. Njena vrednost je en evro, namenjena

pa je kot prednostna letalski pošti.

Tretja znamka z motivom lastovičarja izvira iz **Republike Malte**, ki s svojimi 300 kvadratnimi kilometri preživlja na svojih dveh glavnih otokih okrog 400.000 prebivalcev. Država je postala neodvisna od Združenega kraljestva (Anglije) leta 1964. Na znamki za 7 centov z letnico 2002 je znanstveno ime metulja *Papilio machaon melitensis* in najbrž

tudi njegovo domače ime: *Farfeit tal-fejġel*.

Naš metulj je prav tako upodobljen na poštni znamki **Jemenske republike**, ki je na-

stala leta 1990. Jemen ima 24,7 milijona prebivalcev, ki živijo na domala 528.000 kvadratnih kilometrih. Na znamki za 25 filov (četrtnina jemenskega riala) in letnico 1990 je znanstveno ime metulja, z arabskimi črkami pa je nemara napisano tudi njegovo domače ime.

Ob Adenskem zalivu pri vходу v Rdeče morje leži država Džibuti, ki je prav tako izdala serijo metuljev, v kateri je tudi lastovičar. Džibuti, samostojen od leta 1977, ima na 23.200 kvadratnih kilometrih nekaj več kot 942.000 prebivalcev. Na znamki za 50 džibutskih frankov iz leta 2011 je znanstveno ime metulja, ob njem pa tudi risba kobulnice z gosenco in opasano bubo. Tak prikaz celotnega razvoja lastovičarja je edini med vsemi opisanimi znamkami!

Motiv našega metulja je uporabila tudi zanimiva »država« **Zahodna Sahara**. Gre za politično sporno ozemlje (nekdanje Španske Zahodne Afrike) na jugu Maroka zahodno od Mavretanije vzdolž atlantske obale. Maroška pošta obravnava te znamke kot nezakonite, za zbiralce pa so kar privlačne zaradi svojih motivov, tudi živalskih. Na znamki za 40 pezeta iz leta 1994 je solidno narisana razpet lastovičar s pravim znanstvenim imenom. V okvirčku je videti tudi nekoliko nejasen zemljevid z atlantsko obalo te »države«. Na njej je napis *correo* (špansko *pošta*).

Na koncu pa še »znamka z napako«. To je izdala **Kraljevina Kambodža** leta 1959 v vrednosti 200 kamboških rielov. Drugače kot na prej opisanih znamkah je lastovičar na tej upodobljen še kar živo, od strani, tako da je videti predvsem spodnjo risbo kril. Kljub temu se ne moremo strinjati z napisom *Iphiclides podalirius*, saj je to znanstveno ime za jadralca, ne pa za lastovičarja. Vzorec na spodnji strani zadnjih kril bolj spominja na korziškega jadralca z znanstvenim imenom *Papilio hospiton*. Ta pa naj bi bil omejen (po Higginsu in Rileyju) zgolj na Korziko in Sardinijo. Res pa je, kot piše na znamki, da je to *papillon*, po francosko torej metulj.

Na splošno bi lahko dejali, da so lastovičarja na omenjenih znamkah prerasili po prepariranih metuljih, le kamboški je nekoliko bolj »živ«. To pa ne velja za vse metulje iz moje zbirke, saj so na nekaterih znamkah celo dobro fotografirani primerki.